

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna šte. 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA: pri g.
Benko nar. poslancu v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštno hran. 12.549

izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani; cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

III. LETO

Murska Sobota, 19. avgusta 1934.

ŠTEV. 34

General Rudolf Maister osvoboditelj Prekmurja.

V prvih popoldanskih urah dne 26. julija je prezgodaj zatisnil svoje trudne oči naš general Maister. Vest o njegovi smrti je po ožji slovenski domovini, po vsej Jugoslaviji in tudi preko njenih meja globoko pretresla nešteto src. Rudolf Maister ima v naši narodni zgodovini obširno, zelo značilno poglavje. Njegovo ime je simbol naše nacionalne revolucionarnosti, našega zaupanja v lastne moči, v najhujših časih je bilo geslo in bodrilo v hudih in nevarnih bojih, istočasno pa glasnik boljše bodočnosti in vere v pravico in svobodo. Letos 29. marca smo se v to vero še posebno poglobili, ko je general Maister v Mariboru slavil svojo 60. letnico. Vsi, ki so mu čestitali osebno pri lepi manifestaciji v Mariboru, ali v duhu iz vseh krajev domovine, so bili prepričani, da bo general Maister še dolgo naš vzornik in buditelj, kakor je bil v prevratnih dneh in mnogim tudi v nekdanji tlačenški dobi.

Rudolf Maister se je rodil v Kamniku dne 29. marca 1874. I. Gimnazijo je študiral v Kranju ter se je že tedaj ukvarjal s pesništvom ter sodeloval pri raznih literarnih listih. Za častniški poklic se je odločil, kakor je rad pripovedoval svojim prijateljem v Mariboru, zaradi tega, ker so se mu smilili slovenski fantje pod vodstvom ljudi, ki so bili tuji njihovim dušam. Na tak način je Maister najboljšje označil svoje življenje v uniformi avstrijskega oficirja. Ko je dovil domobransko kadetnico na Dunaju, je služboval kot častnik v Ljubljani, Celovcu, Przemyslu, Celju in Mariboru. Povsod je živel življenje odločnega in idealnega Slovenca. Kjerkoli so se zbirali slovenski vojaki, da bi na kakršenkoli način služili svojemu narodu, povsod se je med njimi kakor najprisrčnejši brat udeleževal častnik Rudolf Maister.

Dolga leta ga je pri tem vodilo poslanstvo izrazitega narodnega pesnika, čim hujše je postajalo tlačništvo, tembolj pa se je izražalo in udeleževalo tudi njegovo poslanstvo nacionalnega borca. Ko je med vojno kot stotnik služboval v Mariboru, je bil njegov oddelek najboljše zavetišče Slovencev, mobiliziranih iz raznih kra-

jev, ki so pod njegovo zaščito in mnogokrat tudi v njegovi družbi dajali duška svojemu sovraštvu in odporu proti Avstriji. V Maistrovem oddelku se je zbirala žerjavica, iz katere so bruhnili tako presenetljivi in silni plameni v prevratnih dneh.

Ko je končno došel veliki dan, se je sredi dvomov in negotovosti pojavil junaški narodni borec in voditelj z genialnim, že davno zasnovanim načrtom, ki pa je imel pred seboj samo dve poti: v zmago ali v propast.

Njegova odločnost, združena z junaško požrtvovalnostjo je dvignila in potegnila za seboj prijatelje, sodelavce in vse rojake. Preko noči je dobil Maribor slovensko vojaško posadko in slovensko upravo in ko je general Maister izdal mobilizacijski poziv slovenskim vojakom, ki so se komaj vrnili v svoje domove, so bili učinki čudoviti. V sleherno vas je bila že tedaj podrla vest o osvobojevanju

Maribora in ves slovenski rod je stal za Maistrom, videč v njem vodnika, ki edini vidi v temi varno pot in ki odpira bodočnost samostojnosti, svobode in pravice.

Mi Prekmurci se pa še s posebno hvaležnostjo spominjamo velikega osvobodilnega dela generala Maistra. Danes si niti ne moremo prav predstavljati katastrofe, ki bi jo doživelo Prekmurje, ako bi se generalu Maistru ne posrečilo osvoboditi Maribora, kajti z izgubljenim Mariborom bi izgubili celotno Podravje in naša lepa Krajina bi zaman čakala osvoboditve. Za vedno bi na njo padla noč suženjstva in hlapčevstva brezsrčnemu tujcu.

Zato pa danes stoji tudi ves narod Prekmurja ob grobu slavnega junaka in svojega osvoboditelja generala Maistra in mu iz dna hvaležnega srca kliče:

Večna slava!

POLITIKA

Italjanski fašizem se maje. Nevarljivi znaki kažejo, da italjanski fašizem boleha na težki bolezni, kajti njegovi stebri so se pričeli majati. Nedavno tega so odkrili veliko zaroto proti Mussoliniju. Voditelj te zarote pa je bil njegov nekdanji najožji sodelavec bivši notranji minister Arpinati, katerega je sedaj Mussolini poslal za 5 let na otoke. Razen tega je bilo aretiranih še 350 fašistov, večinoma glavnih funkcionarjev stranke. Vse to v zvezi z vedno večjim opozicijskim pokretom med fašisti proti Mussoliniju. Vse to kaže, da je cela fašistična stavba že močno nagnita. Mussolini še lahko kaznuje upornike, toda samih vzrokov, ki povzročajo nezadovoljstvo ne more odpraviti.

Italija se namreč naglo bliža finančni katastrofi. Njen lanski primanjkljaj v državnem proračunu je znašal po uradnih podatkih okoli 16 milijard Din, ako preračunamo v našo valuto. Polovico vseh narodnih dohodkov požrejo država in samoupravne oblasti. Trgovska bilanca je bila v lanskem letu pasivna za preko 8 milijard Din, a v prvih treh mesecih tega leta se je dvignil trgovski primanjkljaj na 4 milijarde Din. Italija je izgubila tri četrtine svojega bogastva, je priznal sam Mussolini koncem maja v parla-

mentu, a Guglielmo Ferrero italjanski učenjak in emigrant, pravi, da to še ni največja nesreča za njegovo domovino, ampak da je nesreča v nezmožnosti najti zdravila temu stanju.

Finančna slabost je vzrok vsakdanjih diplomatskih porazov fašistične Italije, kajti za močno zunanjo politiko mora država imeti denar in zopet denar. Vzglede je Albanija. V zadnjem času je Italija celo poskusila izvesti nanjo pritisk z vojnim brodovjem pred Dračem, ali brez uspeha. Dokler so Albance zalagali z zlatom, so bili njihovi „uspehi“ v Albaniji veliki in fašisti so se širokoustili, da je Albanija sedaj za vedno njihova. Ko je pa prenehal zlati dež iz Italije, je prenehalo tudi albansko „prijateljstvo“ do Italije. Albanci so sedaj napodili Italijane domov, obdržali so pa njihove topove. Celo Madžarska ni posebno navdušena nad italjanskim „prijateljstvom.“ Bolgarija se je že otresla varuštva iz Rima. Nemčija je prav v zadnjem času pokazala ves svoj pruski prezir za „Rimljane,“ ki bi jih že davno prepodila z Brennerja, ako bi ne bilo francoskih topov ob Renu. Avstrija pa plava v krvi po krivdi Italije.

Iz boljševeškega raja. Vedno bolj pogoste in številnejše vesti prihajajo iz Rusije o uporih kmetov, ki

se tam širijo radi lakote in neznosne tiranije boljševikov. Z najhujšim nasiljem so rdeči oboroženci jemali kmetom večji del pridelka, tako da vlada sedaj v najrodovitnejših krajih Ukrajine prava lakota. Ker so se letos kmetje upirali posejati polja, ki jih bodo drugi poželi, so jih z najhujšimi kaznimi silili k delu. Posebne vojaške patrulje so hodile od vasi do vasi ter posebno odporna naselja požgale in prebivalstvo odgnale v posebno jetniška taborišča. Vse kaže, da bodo kmetje končno ona sila, ki bo napravila konec sedanjemu nevezdržnemu stanju in preporodila staro slovensko Rusijo.

Mala antanta. Naravni zavezniki in prijatelji Avstrije in Madžarske bi bile lahko samo države Male antante, ako bi se avstrijski in madžarski grofje hoteli odreči gospodstvu nad narodi, ki so se za vedno osvobodili izpod njihovega jarma. To se bo prav gotovo zgodilo, ko se bodo tako Avstrijci kakor tudi Madžari oprostili svojih grofovskih tlačiteljev, katerim ni za dobrobit lastnih narodov, ampak za lepa posestva, ki so jih na naših tleh za vedno izgubili. Kaj pa je Mala antanta? Mala antanta je mala samo v primeri z nekdanjo Veliko antanto, kakor se je med svetovno vojno imenovala zveza ogromne Rusije, širne Britanije in močne Francije. Tudi takozvana Mala antanta je zveza in sicer zelo tesna politična ter vojaška zveza treh držav: Čehoslovaške, Jugoslavije in Rumunije. Vse tri države zavzemajo precej več ozemlja kot nekdanja Avstro-Ogrska ter štejejo skupno približno 50 milijonov prebivalcev. Po velikosti ozemlja, po številu prebivalstva in po skupni vojaški moči, je Mala antanta prava evropska velesila, ki vzbuja povsod respekt in pri neprijateljih strah. Mi Jugoslovani smo lahko ponosni na to velesilo, katere važen steber smo tudi mi.

Avstrija. Med redkimi državami, ki se še danes grejejo v italjanskem solncu, je Avstrija. Italiji so jo usužnjili njeni knezi in grofje. Vprašanje je, za kako dolgo. Avstrijci naj pazijo, da jih še ne bo bolela glava radi italjanskega prijateljstva kakor že leta 1915. Seveda velja isto tudi za grofovsko državo Madžarov.

V NEDELJO, DNE 19. AVGUSTA OB POL 5. URI MEDNARODNA NOGOMETNA TEKMA

GRAZER SPORTKLUB

AUSTRIA: MURA

Smrt matere predsednika vlade g. Uzunovića.

V Nišu je umrla mati našega ministrskega predsednika in soproga pok. Uzunović Taska, enega izmed najznamenitejših oseb srbskega juga. Dolžnosti matere in žene nacionalnega delavca in borca za osvobodjenje Niša, je izvrševala kakor malokaterena žena. Ko je postal njen sin ministrski predsednik, se je častita babica dobro zavedala, da so sinu naložene najtežje naloge v življenju. Materino ljubezen je stalno vezala z nacionalno in je stremela vse življenje samo za tem, da bi bila domovina srečna. Še pred smrtjo je dosegla izredno veselje, da je njenega sina, našega ministrskega predsednika, odlikovala francoska republika na dan državnega praznika z velikim križem častne legije.

Gasilska slavnost v Krncih.

V nedeljo dne 12. avgusta t. l. se je vršila v Krncih proslava desetletnice obstoja krnske gasilske čete, združena z blagoslovitvijo novega gas. doma in okrožno gasilsko vajo pod poveljstvom okrožnega inspektorja Kūhar Štefana iz Tešanovec in pod nadzorstvom župnega načelnika in narodnega poslanca Benko Josipa.

Navzoče čete so bile: Krnci s 16 člani, Andrejci z 11 člani, Ivanovci s 13 člani, Moravci Dolnji s 5 člani, Sebeborci s 17 člani, Moščanci s 4 člani, Vaneča z 8 člani, Martjanci z 8 člani, Bokrača z 12 člani. Čete: Krnci, Andrejci in Ivanovci so nastopile tudi s svojimi brizgalnami.

Točno ob 13. uri 15 min. je prispel pred andrejsko šolo župni načelnik Benko Josip s tajnikom Čeh Francom, nakar je odkorakalo celokupno zbrano gasilstvo z godbo ter župnim načelnikom na čelu na mesto v Krnce, kjer so se vršile okrožne vaje, ki so bile sledeče razvršene:

Najprej so bile vaje pohodov, kjer se je prav posebno izkazala četa Krnci pod strokovnim poveljstvom poveljnika Škrilec, nato so se vršile šolske vaje z brizgalnami ter kombiniran napad na fingiran požar čete Krnci, Sebeborci, Ivanovci in Andrejci in pokazale pri tem svojo sposobnost, požrtvovalnost in dobro voljo do gasilstva, nato pa se je vršil defile pred župnim starešinstvom.

Po končanih vajah se je vršila na dvorišču tovariša Fartel Jožefa svečana seja pod predsedstvom četnega predsednika Kranjc-a, ki je ugodoma pozdravil vse navzoče gasilce prav posebno še župnega načelnika Benko Josipa, tajnika Čeh Franca, okrožnega inspektorja Kūhar Štefana in predsednika Martjanske občine Vezer Gezo. Pri svečani seji so bili izvoljeni soglasno častnim članom krnske čete tov. Benko Josip, Čeh Franc, Kūhar Štefan, in Vezer Geza, pred zaključkom seje pa je pozval predsednik vse navzoče, da zakličejo

Njegovemu Veličanstvu Kralju in Kraljevskemu domu: Živijo, kar so storili vsi navzoči z velikim navdušenjem.

Po končanem govoru predsednika Kranjca se je župni načelnik Benko najprvo prav prisrčno zahvalil za izkazano mu čast na izvolitvi častnim članom čete, nato obrazložil obširneje pomen gasilstva, gasilskega zakona in je pozival vse navzoče negasilce, da tudi oni znajo ceniti samaritansko delo, ki ga vrši gasilstvo. Prav posebno pohvalno se je izrazil o gasilski četi Krnci, ki si je s postavitvijo gasilskega doma postavila večer spomin svojega desetletnega nesebičnega dela ter jo poziva, da korakajo v svoji začetni poti neustrašeno naprej. Nato se po vrsti zahvalijo za izkazano čast izvolitvi častnim članom še Čeh, Kūhar in Vezer.

Po končani svečani seji se je vršila blagoslovitev novopostavljenega gasilskega doma, katero je izvršil č. g. Luthar Adam, župnik pucinske fare. Najprej je zapel krnski pevski zbor pod vodstvom šolskega upravitelja Ratkai pesem: „podajmo si desno občinstvo“, nato je opravil č. g. župnik blagoslovitvene obrede z molitvami ter po končanih molitvah v lepih besedah obrazložil pomen dela, ki ga vrši gasilstvo, pomen spomenika, ki si ga je krnsko gasilstvo postavilo v svojem gasilskem domu in pomen ljubezni do bližnjega.

Po končanih obredih se je predsednik občine g. Vezer zahvalil č. g. župniku na opravljenem obredu, župnemu načelniku in okrožnemu inšpektorju na njuni pomoči ter izročil novi gasilski dom v varstvo župnemu načelniku Josipu Benko kot najvišjemu funkcionarju gasilstva v srezu mursko-sobočkem.

200 kg. težka blagajna zakopana.

8. avgusta je imela Modruška ulica v Zagrebu prav neobičajno senzacijo, ki se komentira na različne načine. V dvorišču hiše šte. 15. omenjene ulice, je bila najdena 2 m. globoko zakopana 200 kg. težka železna blagajna. Ugotovilo se je, da je ta blagajna, ki je bila pred dvema leti ukradena, iz poštne urada šte. 7. na Kvaternikovem trgu. V sredo, 8. avgusta so bili zaposleni delavci pri kopanju kanala. En oddelek tega delavstva je kopal na dvorišču h. šte. 15. Naenkrat je zadel z motikami in lopatami na nekaj trdega. Ko so delavci lepo odstranili zemljo, so naleteli na velik železen zaboj. Nekateri so se tega veselili češ, da je v zaboju blago. Ko pa so si zaboj natančno ogledali, so videli, da je to železna blagajna. Njih nadzornik je obvestil policijo, ki je ugotovila, da je to pred dvema leti ukradena poštna blagajna. V blagajni sami je bilo le nekaj papirjev. Došli detektiv Hubert, je ugotovil, da sta v hiši šte. 15. stanovala

zloglasna razbojnika Franc Genc in Franc Herceg. To sta hudodelca, ki sta pred poldrugim letom izvršila ubojstvo v Vrhovčevi ulici šte. 12. Policiji pa se je posrečilo prejeti zločinca že po 24 urah in ju predati roki pravice. Oba sta bila takrat obsojena na 20 let ječe in se nahajata danes v Lepoglavi, kjer presedata kazen.

Sostanovanci omenjene hiše so vprašali takrat Genca in Herciga, ko sta kopala na dvorišču, čemu jima bo jama, nakar sta odgovorila, da bosta zakopala star štedilnik, ki jima po nepotrebnem jemlje prostor. Tatova pa sta pripravljala jamo za poštno blagajno.

Morda sta Genc in Herceg izvršila še več drznih tatvin, o čemur bo pa poročala kriminalistika.

Naši delavci v Franciji.

Naši delavci, ki so zaposleni v raznih krajih Francije, nam poročajo sledeče: Prav z veseljem prebirajo „Mursko Krajino“ in tudi v tujini ne pozabijo na domačo, ljubljeno prekmursko zemljo. Opozarjajo pa domače, da niso v Franciji taka nebesa, kakor se v splošnem misli. V pismu pošiljajo pozdrave svojim družinam, prijateljem in znancem sledeči: Mataj Janez, Hari Joško, Šantavec Ivan, Beznic Koloman iz Murske Sobote, Kocet Ivan iz Turnišča, Škrilec Janez iz Tešanovec, Krčmar Štefan iz Moravec, Gabor Ivan in Kristina iz Mlajtinec, Kerec Ivan iz Prosečke vasi in Vogrin Joško iz Lukačavec.

Kljub težkemu delu se počutijo vendar dobro.

Vlagateljem bivše poštne hranilnice na Dunaju v opozorilo.

Ker vlagatelji hranilnih vlog in imetniki čekovnih računov pri bivši poštne hranilnici na Dunaju še niso prejeli izplačanih vlog, čeprav bi morala biti izplačana na podlagi mednarodnih pogodb, se bo ustanovilo v Ljubljani Društvo za zaščito interesov bivših vlagateljev. Pripravljali odbor tega društva prosi vse bivše vlagatelje hranilnih vlog, da javijo omenjenemu društvu točen naslov, višino vloge z navedbo ali je hranilna vloga ali vloga na čekovnem računu in ali je bila hranilna vloga prijavljena naši poštne hranilnici.

Obrnite se tedaj na naslov: Društvo orožniških opokojencev za Jugoslavijo s sedežem v Ljubljani.

Javna borza dela - ekspozitura v Murški Soboti.

Pregled stanja na delovnem trgu: Iščejo delo: Moški: 17 polj. delavcev, 1 kovač, 2 stroj. ključav. pom., 9 mizarjev, 1 vrvar. pom., 1 krojač, 2 čevljarja, 1 mlinar, 2 peka, 5 zidarjev, 1 slikar, 2 tesarja, 1 knjigovodja, 3 trg. pom., 4 težaki, 2 uradnika, skupaj 54 moških. Ženske: 1. polj. delavka, 1 šivilja, 5 služkinj, skupaj 7 žen. delavk. Delo je na razpolago: 1 hlapcu, 1 raznašalcu kruha, 4 služkinjam.

NAŠA KRAJINA

Murska Sobotica:

— Zaroka. Pollák Rudolf in Trautmann Bertuš zaročena v Murški Soboti 5. avgusta 1934. (Brez posebnega obvestila.)

— Akcija za popolno gimnazijo v Murški Soboti. Klub prekmurskih akademikov nam je poslal dopis, v katerem poroča o akciji za popolno gimnazijo v Murški Soboti. Ker je bil članek že objavljen v slovenskem časopisu, ga priobčimo v nekoliko skrajšani obliki. Za popolno gimnazijo se je izreklo okrog 15 tisoč družin. Isto so storila vsa društva ter vse občine v srezih Sobotica, Lendava in Ljutomer-G. Radgona. Knjigi, ki zražata željo vseh omenjenih, je predala delegacija Kluba prekmurskih akademikov med 2. in 6. t. m. sekretarijatu Nj. Vel. kralja (Nj. Vel. se namreč mudi na zdravljenju) in g. ministru prosvete in posredovala pri večini ostalih članov vlade. Vprašanje popolne gimnazije pride te dni pred vlado. Akciji sta se pridružila tudi gg. poslanca Benko in Hajdinjak, ki sta za slučaj odklonitve sporočila kr. vladi svoj odstop od poslaniškega mandata.

— Novi odvetnik. Z dnem 16. t. m. je otvoril v Murški Soboti g. Dr. Sbrizaj Teodor svojo odvetniško pisarno v hiši g. Hahna v Šolski ulici 1.

— Nesreča. V tukajšnji bolnici se zdravi gospa Zelkovič Ivana iz Zadra, soproga upokojenega ing. in višjega svetnika Riharda Zelkoviča. S soprogo sta bila v Radencih v Zdravilišču. Včeraj zjutraj po zajtrku je odprla gospa vrata in padla čez 16 stopnic v globino. Soprog je zaslišal krik in hitel z naglimi koraki soprogi na pomoč, a je padel tudi sam kakor soproga. Med tem, ko je zadobil soprog le lahke poškodbe, si je zlomila gospa desno roko.

— Popravni izpiti na drž. realni gimnaziji v M. Soboti se bodo vršili po sledečem razporedu: Ponedeljek 27. avgusta: ponavljalni nižji tečajni izpiti. Torek 28. avgusta: popravni izpiti iz francoščine (I.—III. razr.) Sreda 29. avgusta: popravni izpiti iz ostalih predmetov (I.—III. razr.) Začetek izpiti vsakokrat ob 9. uri. Prošnje za dovolitev popravnega izpita je nasloviti na ravnateljstvo. Spisana naj bo na celi poli ter kolokovana s 5 Din in za vsak predmet po 10 Din. Prošnji mora biti priloženo zadnje šolsko spričevalo. Ravnateljstvo.

Dolnja Lendava.

— Slovo. Pred kratkim se je poslovil od nas gospod poročnik Djordjevič Vladimir, vodnik orožniškega voda v Dolnji Lendavi. Poslovilnega večera se je udeležil velik krog njegovih prijateljev, kar je dokaz, da si je s svojim lepim in korektnim ponašanjem za časa štiri letnega službovanja med nami, pridobil

V MESECU SEPTEMBRU VELIKA TOMBOLA.

TABLICE a 3.- DIN., GLAVNI DOBITEK 2000.- DIN.

Uporabite priliko velikega znižanja v

BELI NEDELJI

**od 10—17 avgusta
BAT'A M. SOBOTA**

velike simpatije. Posebno vneto se je udeleževal pri delu v narodnih društvih, v katerih je bil član in deloma tudi odbornik. V poslovnih govorih so se predsedniki teh društev zahvalili za ves njegov trud. Premeščen je bil za žandarmerijskega vodnika v Kruševac, kamor si je tudi želel. Želimo mu na novem službenem mestu vso srečo in mnogo uspehov.

— **Proslava petnajstletnice osvobojenja Slovenske Krajine.** Narodna društva v D. Lendavi priredijo v dneh 8. in 9. septembra t. l. proslavo petnajstletnice osvobojenja Slovenske Krajine. Ta proslava ni sicer zasnovana na najširšem obsegu, vendar pa je zamišljena tako, da bodo sodelovala vsa društva in vse prebivalstvo. Želimo, da bi bila ta proslava pravi narodni praznik tu ob meji, ki naj bi združila vse k čim veličastnejši nacionalni manifestaciji za kralja in domovino, za naše jugoslovensko edinstvo. Pričakujemo, da bo vsak posemeznik razumel velik pomen te proslave in bo pripomogel k najlepšemu uspehu. Podroben program proslave bo objavljen v časopisju in na posebnih plakatih.

— **Puconci.** Puconski orožniki so nekaj poizvedovali v Rituperjevem mlinu na Vaneči, seveda v vezi z njihovo službo. Naenkrat jim pade kar roke znan tihotapec N. iz Doline, prav dobro opremljen. Imel je pri sebi 200 paketov ogrskega tobaka in 48 vžigalčnih kamenčkov. Seveda so mu taplenili vse in predali finančni upravi.

— **Pertoča.** V noči od 7. na 8. t. m. je razsajal pri nas strašen vihar, ki ga je spremljalo neprestano bliskanje in grmenje. Strela je udarila tudi v klet g. Čantala Janeza, pos. v Pertoči šte. 61. in je ostrešje kakor tudi precejšnja zaloga krme zgorela. Ropčki in domači gasilci so požar kmalu lokalizirali. Posestnik je utrpel cca Din. 10.000 škode, ki je le deloma krita z zavarovalnino.

— **Nič ji ne pomaga, če se še bolj drži in skriva** — umazanost v perilu. Bela in gosta pena Zlatorogovega mila jo gotovo najde, raztopi in odplavi. Zato vse vpijite nič ne pomaga: Kdor hoče poceni prati in imeti belo in duhtečo perilo, mora prati z Zlatorogom! V Zlatorogu tiči vsa tajna in umetnost imeti snežno-belo in trdno perilo. Gospa, poskusite tudi Vi prati z Zlatorog-ovim milom in kmalu bosta nerazdružljiva prijatelja. Zlatorog-ovo milo je res dobro in — domače. Zato zahtevajte pri svojem trgovcu vedno izrecno le Zlatorog-ovo milo!

— **Vpisovanje v meščansko šolo v Ljutomeru bo: za 1. razred** dne 1. septembra od 8. ure dalje. Prinesli je šolski izkaz, krstni list in potrdilo

davčne uprave o višini davkov. Plačati je šolnino (po tabeli na šolskih vratih), 20 Din za zdravstveni fond in 5 Din 50 p za vpis. Za ostale razrede bo vpisovanje dne 3. septembra. Prinesli je izpričevalo in potrdilo davčne uprave. Plačati je kakor za 1. razred.

— **Prosenjakovci.** Pomladna suša je močno škodovala letošnji žetvi. Kmetje so se nadejali dobre žetve, a so se varali. Lanski kozolci slame so še vedno večji od letošnjih. Tudi krompir bo obrodil bolj slabo. Članek, ki je izšel v prejšnji številki „Murske Krajine“ in govori o katastrofalnem razširjenju krompirjeve bolezni, je bil posebno važen. Potrebno bi bilo, da bi naše oblasti s kmetijskimi organizacijami posredovale, da dobimo dobro, zanesljivo in zdravo seme. — Drugače je življenje v naši obmejni občini prav pestro. Streljačka družina je imela 12. avgusta t. l. svoje redno streljanje na lastnem strelišču. Člani se pridno vadijo in so dosegli prav lepe uspehe. Škoda, da je naša prestolica predaleč in jih ne moremo poslati zaradi slabih finančnih razmer na 23. Zemaljsko streljanje. Prepričani smo, da bi se naša streljačka družina častno izkazala. — Igleđa, da gospodarska kriza polagoma popušča. To dokazuje poslovanje Kmečke hranilnice in posojilnice, katera ima vedno večji promet. Vidi se tudi, da se vrača zaupanje v naše denarne zavode. Kmetje vlagajo plodonosno prihranjeni denar. Mnogo zaslug ima pri tem g. Varga. — Pri tukajšnjem poštnem uradu je nastopil službo upravnika pošte g. Perš Zoltan.

Preobilica in pomanjkanje na svetu.

Na vsakem m² pač lahko stojijo najmanj štiri osebe. Površina Skaderskega jezera meri 370 km², kadar zamrzne bi pa imelo na njegovem ledu prostora vse človeštvo cele zemlje in če bi se led vdrl in vse človeštvo potopilo bi se gladina jezera ne dvignila niti za en m.

Maltusova trditev o preobilici človeštva pa je našla nekoliko opore v teorijah Marks-ovih učencev, ki pravijo, da prištedi vsak napredek v tehniki nekaj človeške sile in spravi vedno več delavcev ob delo in kruh. Tudi ta trditev pa je le na videz pravilna in samo tako dolgo, dokler se splošne razmere z veljavo strojev ne izpremenijo. Razmere se pa vsakokrat izpremenijo, kajti produkcija po stroju mora delo poceniti, ker sicer bi je nihče ne uveljeval; s tem se pocenijo pa tudi izdelki in poveča uporabo. V tem slučaju pa je zopet treba več surovin. Pri izdelovanju strojev je tudi treba mnogo celo kvalifikovanih

delavcev. Šele tvorniška industrija pa omogoča izdelovanje v velikem, kar upliva neposredno na razvoj prometa, napravo novih prometnih cest in postanka novih prometnih služb. Tako da je vsled strojne industrije gotovo zaposleno več delavstva kakor pa bi ga bilo brez nje. To dokazuje tudi statistični pregledi. Prebivalstva Nemčije je v letih od 1882—1896 naraslo za 14%, število delavstva pa za 44%.

Oni, ki svarijo pred preobilico človeštva, kaj radi navajajo za primer razne analogije v živalstvu in rastlinstvu, češ tudi tamkaj se razploditev vrši nerazmerno hitro. Potomstvo samo enega zajčjega para bi lahko v zelo kratkem napolnilo cel svetovni del. Raditega je nujno potrebno, da že naroda sama omejuje preveliko razmnoževanje z vročino in mrazom, z mokroto in sušo in še po raznih živih sovražnikih. Ni izključeno, da je gorenja trditev resnična, a za okrepitev Maltusovega nauka nam pač ne more služiti, temveč ravno nasprotno, kajti če je razmnoževanje v živalstvu in rastlinstvu takorekoč neomejeno, potem ga lahko človek kar najbolj pospešuje ali vsaj obvaruje pred zatiranjem in si na tak način pridobiva vedno novega živeža.

(Dalje.)

Organizacija

Vsem občinskim organizacijam J. N. S.

Vsled preoblega kmečkega dela pri žetvi, mlatvi, oranju in setvi, je naše politično življenje v srezu nekako utihnilo, ne pa drugod. Veličastni manifestacijski shodi v poslednjem mesecu nam kažejo, da stoji narod čvrsto na strani političnega življenja in da se je tesno oprijel programa Jugoslovenske nacionalne stranke. Posebno veličasten je bil shod v Krškem, kjer je 4000 glava množica manifestirala za narodno edinstvo. Tudi v našem srezu bomo zopet pričeli z resnim in stvarnim delom. V upanju, da bo kriza, ki že dolgo časa vlada med nami, ako ne ravno odstranjena, pa vsaj omiljena. Zavedamo se težkih časov in velike odgovornosti, ki jo nosi stranka, a prav ta zavest, da hočemo pomagati, nas bodri, da naše lepo započeto delo nadaljujemo z nezmanjšano silo in upom v lepšo bodočnost. Pošiljajte poročila o vaših sejah stranki in obravnajte čim več gospodarska vprašanja v Vaših občinah. Oglašajte se tudi v Murski Krajini, da s polemiko razvijemo večjo delavnost.

Naročajte in oglašajte v „MURSKI KRAJINI“!

GASILSTVO:

Proslava desetletnice gasilske čete v Petanjcih. Dne 12. avgusta t. l. je proslavila tukajšnja gasilska četa 10letnico obstoja. Ob tej priliki je daroval sv. mašo novomašnik g. Šoštarec v kapelici na Petanjcih. Po sveti maši je imel slavnostni govor predsednik čete g. Antauer Evgen, šolski upravitelj v Tišini, ki je orisal zgodovino našega gasilstva in njegovo samaritansko delo v prid človeštvu. Slavnosti so prisostvovala četa iz Tropovec, Tišine, Rankovec in Murskih Petrovcev. Zastopana je bila tudi ljutomerska gasilska župa po predsedniku čete iz Gornje Radgone, g. Hrastlju.

Šalovci. Dne 2. septembra 1934 proslavi gasilska četa v Šalovcih 10letni ljubilej. Pri tej priliki se bo blagoslovil četni prapor, podarjen od župnega starešine g. Josipa Benka. Tovariško se vabijo vse čete v župni, da se te proslave v čimvečjem številu udeležijo. Obširnejši program bo objavljen v prihodnji številki.

Puconci. Prostovoljna gasilska četa v Puconcih ima v nedeljo 19. avgusta ob 13. uri „Gozdno zabavo“. Zabava se vrši v prijaznem gozdiču blizu Rimske čarde (levo od nje). Veselico priredi gasilska četa v lastni režiji. Postrežba bo vsakega zadovoljila. Čisti dobiček je namenjen izpopolnitvi gasilskega orodja.

Nesreča ali samomor.

V bližini Sv. Marjete niže Ptuja so našli na železniški progi razmesarjeno truplo 23 letne posestniške hčerke Lize Čušve iz Mezgovcev. Dekle je umrlo takoj, ko ga je povozil vlak. Preiskava bo ugotovila, če gre za nesrečo, samomor ali zločin.

Rezultat svetovne vojne:

60 milijonov mobiliziranih, 10 milijonov ubitih, 30 milijonov ranjenih, 110 milijard frankov uničenih, 90 milijard delovnih dni zgubljenih, 300 milijonov ljudi izročeni grenkosti poraza ali preizkušnji svobode. Zemljevid Evrope popolnoma izpremenjen, človeška občutljivost vsepovsod prežeta s čustvom krhkobe in nestalnosti — to je bila vojna.

Naša naloga je, da ozdravimo svet vsega tega.

SPORT

Panonijska — Železničar rez. 5:2 (2:0).

Velika reklama o nastopu prvega moštva zmagovalca na nogometnem turnirju za pokal prometnega ministra je vzbudila za nedeljsko tekmo veliko zanimanje. Kljub dežju se je zbralo na igrišču lepo število gledalcev, izmed katerih so mnogi prezrli v časnikih, da igra prvo moštvo

Halo, dne 26. 8. t. l. vsi na Gorico v gostilno g. Sedonja na veselico, vstop prost!

Železničarja v Celju. Občinstvo je bilo že v prvih minutah razočarano, proti domačim je nastopilo 10 nogometašev s prav skromnim znanjem in vsak laik je moral opaziti, da je najavljeno prvo moštvo Železničarja ostalo — doma.

Vslep razmočenega terena je bila igra na skromni višini in je potekla večinoma v premoči gostov. Domači so poskušali le s sporadičnimi napadi in dosegli so 5 golov, ki so bili izdelani po istem kopitu. Ko so bili Mariborčani v največji premoči, je dobil soboški napad na sredi igrišča žogo, preigral branilca, ki je edini ostal odzadaj in je po večji ali manjši krivdi vratarja, ki v svojem življenju še ni igral na голу, spravil žogo v mrežo.

Zmagovalci od zadnje tekme niso prav nič napredovali, defenzivna igra kot so jo predvedli v nedeljo, je bila proti slabemu nasprotniku uspešna, toda proti dobremu napadu bi utegnili biti katastrofalna. Pri Panoniji je ugajala le ožja obramba, ostale formacije niso pokazale mnogo.

Sodil je g. Kopič iz Maribora.

Gostovanje graške Avstrije.

V nedeljo bomo imeli v Murški Soboti pravo sportno atrakcijo. Mura je povabila znano graško prvorazredno moštvo Avstrijo, ki tvori z GAK-om in Sturmom elito avstrijskih amaterskih moštev. Avstrija je že čisto igrala proti našim klubom in je zabeležila nešteto lepih uspehov, tako je zmagala proti našemu podsaveznemu prvaku Iliriji s 5:1, z istim rezultatom je odpravila tudi Čakovski S. K. ter je premagala mariborska in celjska moštva.

Proti nedeljskemu nasprotniku bodo domačini nastopili sicer brez upanja v zmago, toda s trdno voljo prisiliti nasprotnika, da pokaže vse svoje vrline.

Poleg mednarodne nogometne tekme priredi Mura medmestno teniško tekmo med Murško Soboto in Lendavo. Tekma obeh prekmurskih rivalov, ki bo prav gotovo zelo zanimiva, se začne ob 8. uri zjutraj.

Nc.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Seja uprave in nadzorstva Združbe trgovcev v Murški Soboti se je vršila dne 11. avgusta v posebni sobi restavracije Benko v Murški Soboti s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Poročilo predsednika,
- 2.) Odobritev zapisn. zadnje seje,
- 3.) Razprava o predlogih za glavno skupščino zveze trg. združenj, ki se bo vršila dne 25. in 26. avgusta t. l. v Konjicah,
- 4.) Predložitev seznama članov po vrstnem redu njihovega poslovnega uspeha v letu 1933, davčni uprave v smislu § 17 davčnega zakona,
- 5.) Tečaj za člane davčnih odborov iz treh srezov,
- 6.) Prošnja občine Murška Sobotna za posojilo za gradnjo kopališča,
- 7.) Prošnje za znižanje članarine,
- 8.) Slučajnosti.

Vsi sklepi sprejeti na tej seji so vsem članom na vpogled v pisarni Združbe.

Redna letna skupščina Zveze trgovskih združenj Dravske banovine.

Kakor vsako leto, se vrši v dneh 25. in 26. avgusta t. l. redna letna glavna skupščina zveze trgovskih združenj Dravske banovine v Konjicah.

Kot delegati na to skupščino so določeni za Združbo trgovcev v M. Soboti sledeči člani:

Čeh Franc, Brumen Jožko, Fürst Vladimir, vsi iz Murške Sobotne, Golob Ludvik iz Moravc in Šnurer Josip iz Cankove.

Dnevni red Zvezne skupščine je sledeči:

- 1.) Poročilo predsednika
- 2.) Poročilo tajnika
- 3.) Računski zaključek za leto 1933 in poročilo nadzornega odbora
- 4.) Proračun in določitev Zvezne doklade za l. 1934
- 5.) Izprememba Zveznih pravil
- 6.) Resolucije.

Ovire za sadni zvoz so vendarle odpravljene.

V Maribor so že dospela carinska potrdila za izvoz 100 vagonov jabolok v Nemčijo. Sedaj se tudi pojasnjuje, zakaj so nastale težave pri izvozu sadja. Pravi se, da so se zakasnille priprave za izvoz, ker se je izpremenila uprava Prizada. Utemeljenost tega opravičila ni ravno jasna. Prizad pa je moral intervenirati, ker mora Jugoslavija izvoziti v Nemčijo le 100 vagonov jabolok v razsutem stanju, preferenčne ugodnosti pa veljajo za 1200 vagonov po 10 ton za jabolka, ki so pakirana v zabojih po 40 kg. Sedaj so odpravljena vsa nesoglasja in je določeno, da dobi od prvotne količine preferenčnega izvoza 1200 vagonov v zaboje po 40 kg pakiranega sadja in 100 vagonov razsutih jabolok Dravska banovina prvih 100 vagonov, 750 dobi zasebna trgovina, 75 vagonov združenje v Mariboru, 375 vagonov pa drugi kraji v državi.

Upamo, da bo prihodnjič razdelitev sadnega izvoza šla gladkeje od rok in da bodo tudi vse priprave za sadni izvoz končane v pravem času, da ne bodo doživeli naši sadjarji te izgube ko letos, ko so prišli s svojim sadjem za dva tedna prepozno na trg, ter zamudili najboljši čas, ko so bile cene sadja še visoke in ko še ni bilo na trgu nobene konkurence!

GOSPODARSTVO

Naš sadni trg.

To velevažno vprašanje našega kmetijstva je danes v ospredju diskusije. Trgovec, kateremu je kriza prizanašala do poslednjih časov toži, da mu slabo prede. Za njim se oglašja kmet, katerega je kriza zgrabila najmočnejše češ, da ne more prodajati svojih pridelkov in če jih, tedaj jih prodaja po najnižji ceni. Zastoj v trgovini pomeni veliko zgubo na vse strani. Namenil sem se razpravljati o sadnih trgovskih razmerah, ki se pojavljajo v Puconcih, v kraju, ki bi ga lahko imenoval eno izmed središč naše sadne trgovine. Razprava bo kratka in upam, da se bo ujemala tudi z ostalimi trgi Slovenske Krajine. Pomisliti moramo, da se je lansko leto naložilo na železniški postaji v Puconcih 18 vagonov sadja, čeprav je bilo to leto za sadje izredno slabo in se je kljub našim protestom nalagalo tudi v Radkesburgu na škodo naši železnici. Cene sadju so bile od 0.75 do 1 Din. To leto se je naložilo do sedaj 8 polovičnih vagonov (50-60 metrov) ranega sadja. Bila pa je to

Kmetska hranilnica in posojilnica v Predanovcih naznanja tužno vest, da je preminul danes ob 9. uri po večletnem mukopolnem bolehanju član upravnega sveta gospod

JONAŠ ŠTEFAN

posestnik in kovaški mojster v Predanovcih

Naj mu bode lahka domača zemlja.

Predanovci, dne 10. avgusta 1934

edina postaja, kjer se je nalagalo sadje. Nekaj sadja se je naložilo tudi v Cankovi tako, da bi znašal ves dosedanji izvoz 9 vagonov.

Povzročeni zastoj radi Prizada v letošnjem letu je toliko škodoval, da bi lahko znašal sadni izvoz na naši postaji do zdaj najmanj 50 vagonov.

Delovanje „Prizada“ se silno kritizira, ker je baš on vzel v roke vso sadno trgovino in jo deli komur hoče. Na drugi strani se kritizira tudi bančno zaporo, ki indirektno vpliva na sramotno nizke cene našega sadja. Kakor kaže pa je dovoljen že kontingent tudi za Prekmurje. Upamo, da se prične kmalu živahna kupčija, katero čakajo naši sadjarji s prav velikim veseljem.

ZA GOSPODINJE

Kako konserviramo naribane kumare?

Naše gospodinje skrbé, da imajo tudi v zimskem času kaj zelenega. Navadno stavijo v steklene posode prve majhne kumare in sicer cele. Večje kumare stavijo tudi cele v kis in jih po preteku osem dni, ko se skisajo, dajo družini v hrano. Za zimsko se poslužujemo tudi naribanih kumar. Popolnoma dorasle kumare olupiš, naribaš in potrosiš s soljo, potem prideneš na koščke zrezano čebulo in poper. Vse to dobro zmešaš, deneš v platnen prtīč in obesiš za en dan, da se voda odteče. Na to zavreš vinski kis, kateremu primešaš nekoliko esence, pridaš nekoliko soli in celega popra. Ocejene kmumare spraviš v steklenico s širokim vratom, ako teh ni, pa v čist prsten lonec. Nato jih zaliješ z ohlajenim kisom toliko, da stoji kis čez kumare. Če se kis posuši, je treba kumare na novo zaliti.

Tržne cene:

Žitni trg.

Novi Sad. Pšenica bač. okol. Novi Sad Din 104—106, bač. okol. Sombor 102 106, in gorbač. 104 do 106, bač. ladja Tisa in Begej 115 do 117.50, slav. 102.50—105, srem. 101 do 103, gorban. 104—106, bač. in ban. ladja Donava 112.50—115, vse je nova po 79 kg in 2%. Oves bač. srem. in slav. Din 62.50—65, ban. 60 do 62.50, bač. ladje 68—70. Rž. bač. Din 80—82.50. Ječmen bač. srem. novi 65—66 kg Din 92.50—95, bač. poletni 67—68 kg Din 102.50—105. Koruza bač. Din 85—87, bač. okol. Sombor 86—88, ban. 83—85, srem. par Indjija 85—86, bač. ladja Šid 94—95, bač. ladja Tisa in Donava 95—96 Moka bač. in ban. Og in Ogg Din 180—200, št. 2 160—180, št. 5 140—160, št. 6

120—140, št. 7 105—110, št. 8 105 do 107.50, srem. in slav. Og in Ogg 180—190, št. 2 160 170, št. 5 140 do 150, št. 6 120—130, št. 7 105 do 110, št. 8 105—107.50. Fižol bač. in srem. brez vreč, 2% Din 125—130. Otrobi bač. in srem. v juta vrečah 74 do 76, ban. v juta vrečah 72—74, bač. ladja 80—82. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Sombor. Pšenica bač. okol. Sombor Din 104—108, gorbač. 107 do 111, srem. 105—109, slav. 103 do 107, gorban. 107—111, ban. pot. 119 do 121, bač. pot. 120—122, oves bač. srem. novi 68—70, ječmen bač. srem. novi 63—64 kg Din 88—90, bač. pol. 76—78 kg Din 100—105, baranj. 115 do 120, koruza ban. srem. žel. promet 84—86, za avg. 85—87, bač. kanal ladja 92—94, bač. Donava in Tisa šlep 94—96, moka Og in Ogg Din 185—205, 2. 165—185, 5. 145—165, 6. 125—145, 7. 105—110, 8. 105 do 107.50, otrobi bač. pšenični Din 72.50 do 75. Tendence neizpremenjena.

Živina.

Mariborski svinski sejem 10. avgusta. Pripeljanih je bilo 307 svinj, katerih cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 80 do 100 Din, 5—9 tednov stari 120 do 150, 3—4 mesece 250—300, 8—10 mesecev 400—540, 1 leto 580—620 Din. 1 kg žive teže 5—6 Din. mrtve 8.50—9.50. Prodanih je bilo 108 svinj.

Ptujski živalski sejem. Prignanih je bilo 851 glav živine. Od prignane živine se je prodalo 352 glav. Cene za 1 kg žive teže so bile sledeče: voli prve vrste Din 3.50—4, druge vrste 2.50—3, tretje vrste 2—3, biki 2.50—4, telice 3—4.50, krave prve vrste 3—4, druge vrste 2.50—3, tretje vrste 2—2.50. Konji so se prodajali po kakovosti od 500 3500 Din.

Ptujski prašičji sejem. Pripeljali sv 164 prascev in 110 svinj. Cene za 1 kg žive teže so bile sledeče: debele Din 5.75—7, prolenki Din 5—6, prasci stari 6 do 8 tednov stari so prodajali po kakovosti in sicer od 70 do 120 Din komad.

RAZGLAS.

Občinska gostilna v Šalovcih se bo dne 9. septembra 1934 zjutraj ob 8. uri na licu mesta v Šalovcih oddala v najem za dobo od 1. oktobra 1934 do 30. septembra 1939. Izključna cena 3 000 Din. Kavcija 2 000 Din. Družbeni pogoji so na ogled med uradnimi urami v občinski pisarni.

OBČINSKA UPRAVA
v Šalovcih.

Krajevni šolski odbor v Križevcih razpisuje čertalno dražbo za nabavo novih šolskih klopi, ki se vrši v nedeljo, dne 19. avgusta 1934 ob 13. uri v šoli v Križevcih. Pridrži si pa odbor pravico oddati delo onemu, katerega bo odbor sam določil. Pojasnila daje preds. kraj. šol. odbora v Križevcih.